

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 12 (5706)
30.
JANVĀRIS
SESTDIENA,
1988. GADS
Maksā 3 kap.

Saimnieciskā aprēķina gads: kontrolē — tehnikas remonts

Neorganizētība un bezatbildība

● Rati esot jātaisā ziemā. Tā vēsta sena tautas gudrība. Domāju, ka tai ir pamats ticēt, jo senči ir bijuši gudri un prātīgi ļaudis. Bet kā ir ar mums pašiem? Ja vērtējam pēc tā, kā tehniku pavasara darbiem gatavo, piemēram, Suvorova, Kirova, Raiņa kolhozos, arī «Sīlukalnā» un «Dzintarā», tad jāsak šaubīties. Visai argumentēti to pierādīja nesenas pārbaudes, ko veica divas komisijas rajona agrorūpnieciskās apvienības galvenā inženiera J. Ruča un tehniskās uzraudzības inspekcijas priekšnieka S. Reiņa vadībā. Lūk, ko viņi pastāstīja.

Jau labu laiku pirms jaunā gada rajona kolhožu un padomju saimniecību inženieri kopējā sapulcē, kurā sprieda par tehnikas remontu, vienbalsīgi nolēma, ka līdz 1. februārim simtprocentīgi tiks izremontēta sējai nepieciešamā tehnika, uzskatāmā inventārs. Nebija nekādu pretenziju par rezerves daļu trūkumu, nebija arī citādu aizbildināšanos.

Pagāja pāris nedēļas. Bet pārskatos procenti nāca klāt visai lēnām. Vajadzēja tikt skaidrībā, kas īsti kavē remontu. Kāda situācija ir pašās saimniecībās? Suvorova kolhozā, piemēram, nebija kārtībā ne juse no arkliem, kultivatoriem un sējmašīnām, kaut gan uz rajona centru nodotajos pārskatos skaitļi bija ievērojami augstāki. Kotļerovas darbnīcās remonts būtībā tikko sākās, bet Silajānos pārbaužu dienā ar to nodarbojās tikai viens mehānizators, pavisam jauns puisis. Citi vīri izskatījās laiski un garlaikoti.

● Bet tehnikas uzglabāšanas laukumā liela nekārtība, jo rudenī paredzētā skate nenotika. Inventārs tāpēc izmētāts, nesakopts, uzskatāmi varēja redzēt visas pēdējo darbu pēdas. Un ko īsti var gribēt no mehānizatoriem, ja pats inženieris nezina, cik īsti maksā par, teiksim, kultivatora remontu.

Nelabvēlīga situācija arī Kirova kolhozā. Rēķini, kā gribi, taču tik daudz izremontētas tehnikas, cik uzrādīts pārskatos, laukumā neatrada. Te nu skaidrs viens — atkožas kolhoza vadības nesaskaņas ar bijušo inženieri. Jaunajam tagad nebūs viegli, pārāk daudz kas iekāvēts.

Maz uzmanības tehnikas remontam mehānizatori vēlti arī «Sīlukalnā», Raiņa kolhozā un «Dzintarā». Neviens no noauktajām saimniecībām nedarbojas tehnikas pieņemšanas komisijas, kuru sastāvā jābūt gan priekšsēdētājam, gan agronomam. Sak, nāks pavasaris, tad arī pieņems, bet tagad nav ko vēlti laiku tērēt.

Pirmais un galvenais trūkums garajā nebūšanu ķēdē, ko uzskatīja S. Reinis un J. Ruča, ir tas, ka sliktā darba organizācija. Par tās uzlabošanu īsti nedomā ne priekšsēdētāji, ne inženieri. Un tam, cik liela vērtība ir vadības nepārtrauktai uzmanībai, varēja pārliecināties kolhozā «Nākotne». Tur sakārtots praktiski viss sējais inventārs. Un priekšsēdētājs R. Borovskis līdz pēdējām sīkumam zina, kurš traktorists vēl nav sakārtojis arklus, kultivatoru vai sējmašīnu.

Otrs lielākais trūkums ir bezsaimnieciskums un līdz ar to arī bezatbildība, kāda valda mehāniskajā sektorā. Lūk, piemērs, par kuru pastāstīja S. Reinis. Vairākās saimniecībās mehānizatori un inženieri izvērza pretenzijas, ka kultivatoriem neesot S veida zobu. Patiešām, visām rajona saimniecībām iedalīti tikai 160. Bet tajā pat laikā Kirova kolhozā jau vairākus gadus neizmanto un visu aizmirsts nīkst kultivators, uz kura uzstādīti vismaz sešdesmit S veida zobi. Arī nolietotās detaļas tiek nevis sūtītas uz restaurāciju, bet izmētātas pa žogmaļu dubļiem.

Daudz pretenziju tika izteikts par uzskatāmā inventāra remonta kvalitāti. Nepievilkta skrūves ir tikai sīkumi. Daudz bēdīgāk, ka sarūsējuši un neieļņoti kopš agra rudens ir arklus hidrocilindri. Lemeši vēl sasalušām zemes pikām applūši. Nav noregulēti kultivatori, zobi izvietoti nevienmērīgi un dažādā augstumā. Elļošanu un vismaz minimālu apkopi sen nav redzējuši kultivatoru atbalsta riteni. Tāpat pa roku galam kopā samesti arī sējmašīnu mezgli, nemaz nerunājot par kārtīgu noregulēšanu.

Kāds ir cēlonis šādai bezatbildībai un bezsaimnieciskumam? Varbūt tas meklējams apstākļi, ka vienā otrā saimniecībā aizgājušajos gados sakrāties divas un pat trīs reizes vairāk inventāra nekā bijis vajadzīgs. Pa stūru stūriem, pa krūmu krūmiem izmētātas un aizmirstas mitrumā rūsē sējmašīnas, kultivatori un arklī tā arī nevar sagaidīt saimniekus. Daudz kas drīz vien tiek izkomplektēts, tad valrs neviens nevar sadzīt galus kopā. Un vēl — neviens mehānizators līdz šim nav sodīts par to, ka neuzpasē tehniku, nekopj to. Sak, kā nu ir, tā arī labi, ka tikai uz priekšu kustas...

Jau mēnesi visi kolhozi un padomju saimniecības strādā saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanas apstākļos. Taču līdz ierindas mehānizatoriem tā arī nav aizvadīta galvenā patiesība, uz kuras jābalstās jaunajai saimniekošanas metodei — katram ir jābūt atbildīgam par izdarīto un neizdarīto. Arī par būtībā derīgām, bet jau grāvi sarūsējušajām rezerves daļām. Vai nav pienācis laiks pamosities?

L. STRODE

«Lauktehnikas» rajona apvienībā šis gads sācies ar organizatoriskām izmaiņām. Traktoru apkalpes un pašgājēju mašīnu remonta stacijas apvienotas vienā struktūrvienībā — mašīnu un traktoru parka tehniskās apkalpes stacija.

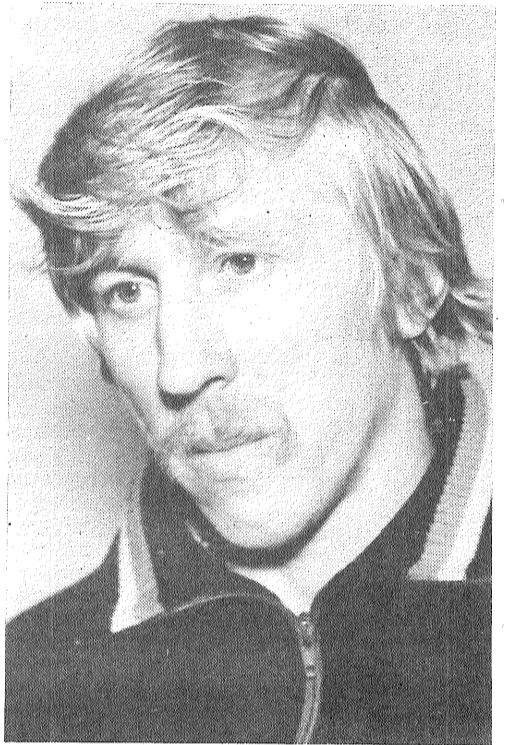
Abi apvienotie kolektīvi aizvadītajā gadā strādājuši tiecami. Traktoru remontētāji savu gada plānu izpildīja jau oktobrī un vēlca virsplānā kārtējo remontu par 37 tūkstošiem rubļu. Atzīstamus rezultātus sasnējuši arī pašgājēju lauksaimniecības mašīnu remontētāji.

ATTELOS:

● Ielļaudas traktoru remontā viens no labākajiem ir ceturtais kategorijas atslēdznieks komunistu Vasilijs Aleksejevs;

● mašīnu un traktoru tehniskās apkalpes stacijas metinātāji Pjotrs Romanovs un Jevgēnijs Gerasimovs ne tikai priekšzīmīgi veic savu tiešo darbu, bet arī ir aktīvi racionalizatori.

J. SALNAVIESA foto

Tempi jāpaātrina

● Patlaban tehnikas remonta tempi neapmierina. Joprojām atpaliek Kirova kolhoza, «Dzintara», «Sīlukalna», Suvorova un Raiņa saimniecību mehānizatori.

Lai izanalizētu situāciju un vēlreiz pārliecinātos, kā veicas ar pieņemto sociālistisko saistību izpildi, kopā bija aicināti visu kolhožu un padomju saimniecību inženieri, «Lauktehnikas» rajona apvienības traktoru un pašgājēju mašīnu apkalpes stacijas inženiertehniskie darbinieki.

apmaiņas punkta pārstāvji, Aglonas materiāli tehniskās apgādes bāzes prečzinī, kā arī rajona agrorūpnieciskās apvienības vadība un galvenie speciālisti.

Sanāksmē detalizēti tika izvērtētas katras saimniecības iespējas uzlabot remonta organizāciju, rezerves daļu piegādi.

L. BIRZNIECE

GATAVOJOTIES LIETIŠKO TIKŠANOS KLUBA KĀRTEJAI SEDEI

Atgādinām tematū: uzņēmuma darba kolektīva padome (saimnieciskā padome), tās struktūra, tiesības, pienākumi. Sajā sakarībā

IZVIRZĀM APSPRIEŠANAI

dažus jautājumus, kas radušies ikdienas darbā Līvānu eksperimentālajā koksnes konstrukciju rūpnīcā.

1. SITUĀCIJA

Darbā nav ieradusies trīs strādnieki — pēkšņi saslimuši. Si iemesla pēc var tikt traucēts galvenā konveijera darba ritms. Taču kaimiņu nodaļā materiālu trūkuma dēļ gaidāma dikstāve. Meistars nolēmi (šajā gadījumā nekādi nekaitējot ražošanai) dažus strādniekus no kaimiņu nodaļas norikot darbā pie galvenā konveijera.

JAUTĀJUMS. Vai maiņas meistaram ir tiesības pēc ceha saimnieciskās padomes lēmuma apmaksāt šo «atnācēju» darbu no tā sauktā meistara fonda? (Kā saprotams, tad līdzekļu ekonomija ir.) Dīemžēl — pašreiz spēkā esošās instrukcijas uz šo jautājumu skaidru atbildi nedod. Atliek, kā saka, uz savu galvu riskēt.

Lietīškā spēle neklātieņē

2. SITUĀCIJA

No ceha vairāki cilvēki norikoti darbā šefības saimniecībā, dažus puisus piepeši izsauc uz rajona kara komisariātu, viņus nomaina citi. Bet meistars raksta attiecīgu ziņojumu arodkomitejai, tur to vizē, pēc tam uzņēmuma direktors, pamatojoties uz iepriekšminēto, raksta pavēli «sakarā ar ražošanas nepieciešamību...», taču praktiski šie konkrētie cilvēki jau no maiņas sākuma strādā citā vietā. Negaidot, kamēr izgriezīsies šis papīru karuselis.

JAUTĀJUMS. Vai ceha priekšnieks ir tiesīgs dot rīkojumu (to iepriekš saskaņojot ar ceha saimniecisko padomi un arodkomiteju) par strādnieku norīkošanu citā vietā — novēršot birokrātisko sarakstīšanos? Ja šādas tiesības ir, tad kas un kur tās ir reglamentētas?

3. SITUĀCIJA

Strādnieks, ja viņš to vēlas, drīkst strādāt amatu savienošanas kārtībā. Sajā nolūkā uzņēmuma direktoram tiek adresēts attiecīgs iesniegums, to vispirms vizē meistars, tad vizē ceha priekšnieks. Ar pavēli atļauj strādāt amatu savienošanas kārtībā (vismaz 1 gadu). Taču gadās, ka šo pavēli drīz vien nākas

atcelt: cilvēks netiek ar uzdevumiem galā ne vienā, ne otrā darba vietā.

JAUTĀJUMS. Vai ceha saimnieciskā padome un arodkomiteja ir tiesīgas katrā mēneša sākumā lemt par minēto jautājumu, vai ceha priekšnieks (pamatojoties uz šiem lēmumiem) ir tiesīgs izdot konkrētus rīkojumus (par katru mēnesi)?

4. SITUĀCIJA

Uzņēmuma viens dienests reizumis (kādu mēnesi vai divus), kā saka, nebija savu uzdevumu augstums. Tas negatīvi ietekmēja ražošanas kvantitāti un kvalitāti.

JAUTĀJUMS. Vai mūsu republika (rajonā) ir tāda prakse, kad saimnieciskā padome ik ceturksnī apstiprina algas inženiertehniskajiem darbiniekiem? Ja ir, tad kādā veidā šis pasākums tiek īstenots?

Uz visiem jautājumiem atbildes dos Latvijas PSR Valsts darba komitejas speciālisti. Taču vispirms lūdzam padomāt mūsu lietīško tikšanos kluba biedrus (esošos un būnūs) un atbildēt: kā rīkotos jūs? Un vēl — kādas citas problēmas rodas jūsu kolektīvos? Gaidām jūsu vēstules!

● Jums, tautas kontrolieri!

Palīgsaimniecībām — atbalstu un gādību

● Republikā tagad radītas reālas iespējas nodrošināt pašiem sevi ar galvenajiem pārtikas produktiem. Par svarīgāko uzdevumu tagad kļūst strauja pārtikas ražošanas kāpināšana katrā rajonā un visās šajās termiņos. Bet tas nozīmē: pilnā mērā jāizmanto arī tāda bagāta papildus rezerve kā pilsoņu un uzņēmumu palīgsaimniecības. Vēl jo vairāk tāpēc, ka visi nepamatotie ierobežojumi un aizliegumi ir atcelti.

Lielum lielais vairums laucinieku, kā arī daudzi pilsētnieki vēlas apstrādāt zemi, kopt personīgo saimniecību. Vajag tikai prasīgi organizēt šo darbu un nepārtraukti kontrolēt, kā tiek pildīti partijas un valdības noteiktie pasākumi šo jautājumu ātrā atrisināšanā.

PSRS tautas kontroles komiteja saskaņā ar PSKP CK 1987. gada jūnija Plēnuma prasībām par vienu no galvenajiem tautas kontroles darbības virzieniem uzskata pilsoņu un uzņēmumu palīgsaimniecību attīstības problēmu. Lūk, kāpēc tautas kontroleru skolas nodarbībās rekomendē izskatīt šo jautājumu. Gatavojoties tam, vispirms ieteicams iepazīties ar situāciju savā kolhozā, padomju saimniecībā, ciemā vai uzņēmuma palīgsaimniecībā. Tikai tad nodarbības varēs runāt par konkrētiem jautājumiem, kas kāvē palīgsaimniecību attīstību, tikai tad varēs noteikt, ar kādām formām un metodēm tautas kontrolieri varēs palīdzēt partijas un padomju orgāniem uzlabot situāciju.

Šāda apspriešana dos iespēju noteikt to jautājumu loku, kuriem nepieciešama kontrole, kurus labāk būtu pārbaudīt kopā ar arodbiedrību un komjaunatnes organizācijām, ar vietējo padomju pastāvīgo komisiju tautas deputātiem, kuru jautājumu pārbaudēs labāk būtu pieaicināt arī masu informācijas līdzekļu pārstāvjus.

Nebūtu slikti apmainīties domām arī par to, kā pastiprināt pārbaudes efektivitāti, paātrināt atklāto trūkumu novēršanu. La-

bus rezultātus dod atsevišķu pārbaudu rezultātu apspriešana kopā ar deputātiem darba kolektīvos, amatpersonu ziņojumu noklausīšanās. Un klausītājus, protams, vajag orientēt tā, lai viņi ne tikai meklētu trūkumus un nebūšanas, bet arī ieteiktu, ko konkrēti darīt, lai ieviestu kārtību.

Derīgi ir tas, ka propagandists klausītājiem pastāstīs par palīgsaimniecību attīstību gan republikā kopumā, gan savā rajonā. Tas palīdzēs apjaust uzdevumu nozīmīgumu.

Pārbaudes pierādīja, ka pēdējo gadu laikā netika pienācīgi novērtētas iespējas, ko var sniegt palīgsaimniecības republikas iedzīvotāju nodrošināšanā ar pārtikas produktiem, tāpēc lauku saimniecībās samazinājies lopu skaits. No 1980. līdz 1986. gadam govju skaits, piemēram, sarucis par 22,4 tūkstošiem.

Galvas ražošanas pilsoņu personīgajās palīgsaimniecībās tajā pat laikā samazinājās no 27 līdz 15 kilogramiem uz katru republikas iedzīvotāju. Tagad katrā otrā laucinieku ģimene vispār netur nekādus lopus. Tas nozīmē, ka uz veikaliem pēc piena un gaļas regulāri papildus dodas desmitiem tūkstošu cilvēku.

Iemesli tam ir vairāki. Galvenais, ka daudzi rajonu agrorūp-

niecisko apvienību un vietējo padomju darbinieki, kolhozu un padomju saimniecību vadītāji nemaz nenodarbojas ar personīgo palīgsaimniecību attīstību. Viņiem pat nebija kaut cik skaidra priekšstats par to vajadzībām un problēmām. Bet partijas un valdības pieņemtos lēmumus vietējie darbinieki ne vienmēr apstiprināja ar konkrētu darbošanos un organizēšanu.

● Ipaši skaidri tas redzams Preiļu rajonā. Ar rūgtumu daudzi ciemu un ciematu iedzīvotāji stāstīja tautas kontrolieriem par to, cik grūti ir saņemt gaļas lopiem, platības siena pļaušanai, transportu, lai lopbarību atvestu mājās, vai arī traktorū pļaušanas zemītes apstrādāšanai, par dažāda veida izdomātiem ierobežojumiem un reglamentēšanu. Tā, piemēram, K. Marka kolhozā tehniku siena sagatavošanai personīgajiem lopiem atļāva izmantot tikai pēc tam, kad kolhoza šķūņos vismaz 70—80 procenti rupjās barības, bet Rušonas padomju saimniecībā tikai pēc 20. jūlija. Vairāku kilometru attālumā no mājām un kūtīm ganības un siena pļavas ledalija Oskalna, M. Gorkija, Kirova kolhozos, agrofirma «Krasnij Oktjabrj». Daudzās Preiļu, Talsu un vēl citu rajonu saimniecībās pilsoņiem, kuri vēlas nopietni saimniekot, neiedala jaunlopus. Reizēm ir grūti iegādāties cāļus.

● Gluži vietā nodarbībās ir parunāt par lopu nodrošināšanu ar kombinēto spēkbarību. Pagaidām vēl Talsu, Cēsu un vairākos citos rajonos šo lopbarību dod tikai pēc tam, kad valstij nodota gala vaj piens. Tāpat rikojas arī Saldus rajonā, taču tikai līdz tam brīdim, kad iejaucās tautas kon-

trolieri. Tas nozīmē, ka arī citos rajonos var un vajag ieviest kārtību.

Tautas kontrolieriem ir jāzina, kas konkrēti kavē lopu skaita palielināšanos un gaļas ražošanas pieaugumu personīgajās saimniecībās. Iedzīvotāju aptauja pierādīja, ka 17 procenti laucinieku lopus netur tāpēc, ka nav atbilstošu telpu, 13 procenti, ka ir grūtības ar lopbarību un tikai 12 procenti vispār nevēlas kopt lopņus. Pie tam Talsu rajonā, piemēram, to vidū, kuri atsakās no lopiem, 21 procents ir jaunās ģimenes. Taču arī šie cilvēki ne atteiktos no saimniekošanas, ja vien tiktu izveidots kooperatīvs.

Tautas kontrolieriem vajag izziņāt un izplatīt vērtīgāko pieredzi. Saldus rajona kolhozā «Jaunais komunārs», piemēram, vēl pirms četriem gadiem tika izveidots kooperatīvs, kurā iestājās 250 ģimenes — galvenokārt tie bija pensionāri. Ik gadus viņi ražo divdesmit piecas tonnas cūkgaļas, vairāk nekā simts tonnas piena. Kooperatīvam ir savs komisijas veikāls. Apmēram puse saražotās produkcijas tiek pārdota kolhozam, kurš savukārt viņiem pastāvīgi palīdz sagādāt lopbarību, iegādāties jaunlopus un tā tālāk. Kopīgiem spēkiem kooperatīva biedri uzbūvēja govju novietni, cūku kūti, telpas nobarojamo liellopu turēšanai. Tāda draudzīga sadarbšanās starp personīgajām un sabiedriskajām saimniecībām Saldus rajonā nav retums, tāpēc par to vajag runāt arī citur.

Daudz ko mācīties var Valmieras rajona kolhozā «Matīši». Tur ir atvērts sagādes punkts, kurā no iedzīvotājiem iepērk produktu pārpalikumus. Visiem gribētājiem tiek iedalīti zemes gabaliņi, ganības un pļavas siena

sagatavošanai, tehnika zemes aršanai, lopbarības sagādei un ražas novākšanai. Piemājas zemi te tiek apstrādāta par visai mērenu cenu, pie tam pensionāriem par velti. Ar siena sagādi individuālajam sektoram kolhozā izveidoti un nodarbojas speciāli posmi. Vārdu sakot, vinnē gan saimniecība, gan kolhoznieki.

Tautas kontrolieri no sava redzesloka nedrīkst izlaist jautājumus par personīgo palīgsaimniecību un sabiedriskās ražošanas kooperācijas attīstību uz līguma pamata, uz kolektīvā un ģimenes darbuzņēmuma principiem. Svarīgi ir izziņāt un izprast kārtību, kā pilsoņiem tiek piešķirti kredīti un citi atvieglojumi saimniecības ēku būvei, mazās mehanizācijas iegādei. Efektīvi vajag kontrolēt arī to, kā veidojas un attīstās punkti, kuros iepērk no iedzīvotājiem lauksaimniecības produkciju, pienu, gaļu, kā veidojas maksas pakalpojumu kompleks zemes gabalu apstrādei, mēslojuma pārdošanai un iestrādei, augu aizsardzības līdzekļu izmantošanai.

Tautas kontrolieriem nodarbībās uzņēmumos un organizācijās ir dziļi jāizanalizē palīgsaimniecību darbība, jānosaka iespējas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas palielināšanai. Labs atspāids — speciālie metodiskie palīgizdevumi, kas ir ikvienā tautas kontroles komitejā. Tajos ir konkrēti jautājumi, kuri jāizanalizē pārbaudu laikā. Taču sākt vajag ar to, ka katrā palīgsaimniecībā gadā ir jāražo ne mazāk kā 15 kilogramus gaļas un 50 litrus piena uz katru uzņēmumā strādājošo vidēji. Patlaban lielākajai daļai no palīgsaimniecībām līdz šiem rādītājiem vēl ir tālu.

Republikas un Rīgas pilsētas tautas kontroles komiteju metodiskais kabinets
(No laikraksta «Sovetskaja Latvija»)

● Saimnieciskā aprēķina soļi

● Gads, strādājot jaunajos apstākļos

● Latvijas preses apvienības Preiļu rajona nodaļas kolektīvs jau 1987. gada janvārī pārgāja uz darbu pašfinansēšanas apstākļos. Tika paplašinātas darba kolektīva tiesības, lai rastu formas un metodes iedzīvotāju apkalpošanas kvalitātes paaugstināšanai, lai strādājošos vairāk ieinteresētu labu galarezultātu sasniegšanā.

● Rezultāts: pagājušajā gadā visi uzdevumi godam izpildīti. Preiļu apgrozības plāns izpildīts par 108 procentiem (virspilnā realizēti periodiskie preses izdevumi un citas preces par 48,8 tūkstošiem rubļu, tā sauktie apgrozījuma izdevumi samazinājušies par 0,42 procentiem). Pats par sevi saprotams, ka palielinājās peļņa. Un tas ir visa kolektīva nopelns. Jo ikkatrs cenšas pēc iespējas labāk veikt savus pienākumus.

Preses izdevumu izplatīšanā daudz paveikusi rajona nodaļas instruktore Mudīte Ivanova. Viņai ir visciešākā sadarbība ar sabiedriskajiem preses izplatītājiem darba vietās, ar rajona visu sakaru nodaļu priekšniekiem. Ne-

jau gadījuma pēc Mudītei gadu no gada tiek apstiprināts nosaukums «Komunistiskā darba trieciennieks». Labi strādā arī pārdevēji kioskos. Mūsu rajonā visi šie tirdzniecības punkti ik mēnesi izpilda plānus, par kios-

kos strādājošajiem darbiniekiem nav sūdzību.

Kioskniece Matrjona Veļičko ir komunistiskā darba triecienniece, darba veterāne, viņa daudzkārt apbalvota. Par augstiem darba rezultātiem 1986. gadā viņa tika apbalvota ar medaļu «Par darba varonību».

Latvijas preses apvienības Preiļu rajona nodaļai daudz palīdz lauku pastnieki un sabiedriskie preses izplatītāji darba kolektīvos. Piemēram, pastniece Akulina Prokofjeva lasītājiem piegādā dažādu preses izdevumu 847 eksemplārus, Valentīna Beča — 690, Marta Golubeva — 539 eksemplārus.

Viena no labākajām sabiedriskajām preses izplatītājām ir «Lauktechnikas» rajona apvienī-

bas darbiniece Ludmila Vanaga. Jāpiebilst, ka lielu uzmanību viņa velta arī rajona avīzes «Leņina Karogs» popularizēšanai un izplatīšanai.

Sabiedrisko preses izplatītāju pienākumus atzīstami izpilda N. Pesecka (Līvānu stikla fabrika), E. Cimare (Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca), M. Puškina (Preiļu 21. PMK), L. Surgunte (Līvānu eksperimentālā koksnēs konstrukciju rūpnīca), I. Limane (Preiļu siera rūpnīca) un citi.

Rajona nodaļas kolektīvs ir pilns apņēmības tikpat sekmīgi aizvadīt arī divpadsmitās piecgades trešo gadu. Gads, kurš pagājis, strādājot jaunajos saimniekošanas apstākļos, devis gan pieredzi, gan apņēmību.

B. ZERNOVS

ATTELOS:

● čaklā sabiedriskā preses izplatītāja Ludmila Vanaga (no kreisās) sarunā ar preses izdevumu jo cītīgi lasītāju un abonētāju, «Lauktechnikas» rajona apvienības ekonomisti Olgu Fadejevu;

● Latvijas preses apvienības rajona nodaļas instruktore Mudīte Ivanova (otrā no kreisās) sarunājas ar pastniecēm (no kreisās) Akulīnu Prokofjevu, Valentīnu Beču un Martu Golubevu;

● viena no labākajām pārdevējām kioskā ir Matrjona Veļičko.

J. SILICKA foto

● Pārkārtošanās: cilvēks un viņa darbs

LŪZUMS

Apraksts

DIVI GAJA RUNADAMIES:

— Jāzēp, tev esot jauns priekšnieks. Kur tad vecais? Vai pensijā aizvadijāt?

— Jā. Un pagaidām nav skaidrības, cik tā jaunā slota asi mēzis. Tāpēc uzmanos — jau septīta diena, kopš muti ar šnabi neesmu skalojis.

— Labi! Bet es veselus četrus mēnešus i paostijis neesmu. Gandrīz aizmirsies, kur tas veikals atrodas. Bet neželējos. Pie mums sava veida matriarhāts — priekšniece ir Marija Vaivode. Viņai vērīga acs un smalka oža — kā būs kaut kas, tā tūlīt vari atvadīties no trīspadsmitās algas. Gadās, ka veltu viņai visai niknus vārdus, gadās. Tas tad, kad sirds pilna, kad, kā saka, kūsāju. Taču nopietni par viņu sliktu vārdu neteikšu. Kaut arī stingra, bet allaž cenšas būt taisnīga. Ko pelnīju, to saņēmu. Ja kļūdījās pati, tad pēc tam nāca un atvainojās. Cienu tādu cilvēkus. Taču atļūgumu uzrakstīju. Eju no darba prom.

...Un, lūk, stāv strādnieks bargās priekšnieces kabinetā ar papīra lapu rokā.

Marija Vaivode, «Lauktechnikas» Preiļu rajona apvienības specializētās traktoru remontdarbnīcas priekšniece, liekas, saņem karstumu. Nē, tas nav no centrālāpkures radiatoriem, kuri šodien varbūt pārāk silti. Marija sajūt to atmosfēru, kas tūlīt valdīs kabinetā, kolīdz sāksies saruna ar šo strādnieku. Liekas, ka pleciem uzgūlis bajķis. Tāds svars tam atļūguma papīram. Viņa zin, ka šis cilvēks ir straujās dabas, ar asu valodu, taču godīgs. Nemaldinās. Arī mājas dzīvē tagad viss kārtībā. Tiesa, bija laiks, kad pagrēkoja ar četrdesmitgrādiņo «dopingu». Tad nācās par viņa likteni burtsiski karot.

Gan sarunas ar darbnīcas priekšnieci, gan darbabiedru stingrie nosodījumi, gan... No slidenā ceļa nost beidzot tika. It kā nemanot cilvēka gājums izlīdzinājās. Cilvēks kļuva gaišāks savā dvēselē, tīrāks. Un piepeši — atļūgums uz galda...

— Tātad gribi no mums iet projām? Kāpēc? Varbūt apvainojies, ka mēs tevi no šnabja puļes cilāsanas atradinājām? Varbūt kaut kas cits nav par prātam? Saki droši! — Marija runā tieši un atklāti, pat uzbrūkoši.

— Nē. Pavisam cita lieta. Dzirdēju, ka tiks ieviesta pašfinansēšana, ka tad mūsu progresīvās piemaksas likvidēs. Atvainojiet, bet par kādu naudu tad lai dzīvo? Nav jēgas te ilgāk kēpaties.

— Skaidrs! — Marija iesaucas. — Tev vajag naudu. Arī man rublis makū neplēš. Bet — vai tu esi padomājis, ka naudu par velti nedos, ka naudu vajag nopelnīt? Taču varu tev nomierināt: mēs izdarījām aprēķinus, ņemot vērā paaugstinātās tarifa likmes, un secinājām, ka labs strādātājs neko nezaudē — ja esam rentabli, tad tos 40 procentus piemaksas tāpat dabūsi. Neticī? Sēdies, parēķināsim!

...Apmēram stundu ilga šīs ekonomiskās mācības — izmantojot personīgo pieredzi. Un beidzot. Pārliecinājies, ka labam strādniekam arī turpmāk būs laba alga, puisis kaunīgi pievāca savu atļūgumu un ātriem soļiem devās pie darbgalda.

Pēc strādnieka aiziešanas Marija nodomāja, ka arī šī bija uzvara. Maza, bet uzvara. Par strādnieka rokām vajag cīnīties, kolektīvam jāsaģlabā katrs tā loceklis.

Taču no diviem strādniekiem pagājušajā gadā nācās šķirties, lēmums bija nenovēršams: galīgi nodzērušos uz kājām nostādīt grūti, pat neiespējami. Vienam plencim Marija reiz stāstīja austrumnieku pasaku:

— Tu manā priekšā izliecies par ērgli, tev jūra par seklu — līdz ceļiem. Vai zini, kā austrumnieku svētais vīrs viņu radīja? Paklausies! Krūkā ielēja simt gramu ērgļa asins, trīssimt gramu auna asins un piecsimt gramu cūkas asins. Tāpēc tagad ir tā: izdzēris simt gramus, cilvēks jūtas varens kā ērglis; izdzēris trīssimt gramus, kļūst līdzīgs aunam, bet pēc piecsimt gramu izdzēršanas «pārvēršas» par cūku.

— Alkohola cūciņa, — sarunā toreiz iesaistījās arī Eduards Pastars, — rada ne tikai ekonomisku, morālu postu un dažādas nelaimes. Iedzēršanas it kā atgādina iepriekšējos gadus, pirms bija sākusies pārkārtošanās. Tātad tos laikus, kad daudziem jūra bija līdz ceļiem, kad uz daudzām lietām skatījās, kā saka, caur puķēm. Tad birokrāti komandēja visus un visur. Šodien birokrātus arvien vairāk piespiež — vai nu strādā pa istam, vai ej malā. Daudzi arī nolīduši malā un nogaida. Taču pārkārtošanos grib kavēt. Kaut vai ar stāstiem, sak, mēs gan ležderam — vakaros, zem gultas segas. Un mudina citus darīt tāpat.

Sirdī — komuniste

Gadījumu, kad strādnieks gribeja auzēt no darba, Marija pārrunāja ar arodbiedrības grupas vadītāju Eduardu Pastaru. Un tika izlemts sarīkot strādnieku sapulci, kurā vēlreiz sīki izrunātu visu par pašfinansēšanu. Šim pasākumam speciāli gatavoties nevajadzēja, jo Marija savu darbu pārzin visos sīkumos.

...Rit kārtējā darba diena. Un, lūk, kabinetā ienāk «Lauktechnikas» rajona apvienības partijas biroja sekretārs Boriss Kiseļovs. Viņš ir arī sociālistiskās sacensības partneris — vada mašīnu un traktoru parka tehniskās apkalpes staciju. Taču šoreiz nav runa par sacensību. Boriss Kiseļovs informē, ka komunisti vēlas noklausīties Marijas atskaiti par padarīto. Tiesa gan — Marija nav PSKP biedre, taču viņa vada lielu darba kolektīvu. Un uzņēmuma partijas biroja locekļi vēlas konkrētāk zināt, kā Marija izpilda dienesta pienākumus kā īsteno kolektīva audzināšanas pasākumus.

— Ja, kā saprotu, vajag, tad preti nestrīdēšos. — Marija lieki nosaka. — Esmu pārliecināta, ka ieinteresēta saruna palī-

dzēs man, dos labumu kopējam darbam.

Sakarā ar šo atskaiti ir jāpiemin vēl viens aspekts — Marija Vaivode ir bezpartijiskā. Un agrāk itin bieži gadījās tā: atnāk no partijas rajona komitejas instruktors un tūlīt apvienības vadītājam izsaka pārmetumu, sak, jums par vidējā posma vadītāju strādā bezpartijiskais, vai gan tādām cilvēkam var uzticēt ražošanas organizāciju un kolektīva audzināšanu? Sie vārdi, bez šaubām, tika uzklauti kā norādījums. Un bezpartijiskie darba kolektīvu vadītāji jutās nelāgi. Pārkārtošanās daudz izmainījuši vērtējumus un principos. Sarežģītus ražošanas procesus vadīt aicina tikai tos cilvēkus, kuri ir spējīgi to izdarīt. Tāpēc zūd bailes par savu vietu, tāpēc uz vienu vai otru atskaitīšanos var iet droši. Praksē sāk izjust piesardzīgā attieksme pret tiem pilsoņiem, kuri kaut kāda iemesla dēļ nav partijas biedri.

Un, lūk, ko saka strādnieki, kad viņus aicina balsot:

— Bezpartijiskā Marija Vaivode? Kāda tad viņa bezpartijiskā? Viņa ir partijiskāka par visiem tiem lielajiem runātājiem, par ne vienu vien komunistu. Un darbu zina. Katrs viņas solis pēc būtības ir partijisks.

Tāds ir vērtējums. Objektīvs, godīgs. Bez atskaitīšanās uz novecojušo kārtību un norādījumiem «no augšas».

Kolektīva komunistisko audzināšanu M. Vaivode īsteno, strādājot kopā ar komunistiem, balstoties uz partijas pirmorganizāciju un uz arodbiedrības aktīvu un vadoties pēc uzņēmuma partijas biroja rekomendācijām. Nav dienas, kad netiktu runāts par visdažādākajiem jautājumiem ar partijas pirmorganizācijas sekretāru, ar kādu no partijas biroja locekļiem, ar propagandistiem un agitatoriem. Šādas sarunas nav darba laika zaudējums, nē! Iegūst darba kolektīvs, kopējo uzdevumu realizācija. Un rezultāti ir. Piemēram, uzlabojusies darba disciplīna, praktiski izskaustī gadījumi, kad kāds uzdrošinātos lietot alkoholu darba vietā, visai reti kāds nokļūst medicīniskajā atskurbtuvē. Specializētās darbnīcas piecās brigādēs pieteikts nesaudzīgs karš žūpībai, alkoholismam, darba kavējumiem.

Protams, dzīve ir dzīve. Gadās visādi. Lūk, biedru tiesas priekšā Andris Bojārs. Galvu noduris. Vainīgs ir: ierētibis sēdies pie traktora stūres. Tagad 12 mēnešus braukt liegts.

Marijai Vaivodei no svara ne tikai šie 12 mēneši, kad puisis nestūrēs traktoru, bet arī tas, lai šis gadījums kļūtu par rūgtu

mācību. Arī citiem. Un seko saruna par darba disciplīnu ik brigādē, un visi kopā sāk rēķināt, cik lielu zaudējumu kolektīvam rada tikai viena iesnābošana. Tā viena reizīte...

Ar darbu kā saaugusi

Kāds gudrs vīrs reiz sacījis: «Grandiozais ir tas pats sīkais, tikai vairākkārt palielināts». So patiesību dzīvē vērojam bieži. Nav izņēmums arī Marijas Vaivodes mūža gājums — it kā nelielās darba dienās, biogrāfijas fakti un faktiņi.

Marijas dzimtene ir Aizkalnes ciema Kalvānu mājas. Tēvs Jānis un māte Helēna savas četras meitas un vienu dēlu jau kopš mazotnes radināja pie darba. Un izaudzināja kārtīgus darba cilvēkus. Veneranda tagad strādā informācijas un skaitļošanas centrā, Annas darba vieta ir grāmatu veikals, Jānis dzīvo turpat Aizkalnē, strādā Raipa kolhozā. Vienīgi Janīna aizceļojusi mazliet tālāk — strādā Daugavpils rajona sovhozā «Vabole».

Marijai no darba rūpēm izrauties nav viegli. Pat tad, kad ciemojas pie radiem, runas tā vien atgriežas pie traktoriem un to remontiem. Pierasts. Kā saka, ar darbu it kā saaugusi. Tagad, kad pārkārtošanās ritmi pamodinājuši ikkatru, visi cenšas domāt, cenšas būt savā kolektīvā saimnieki. Un acu priekšā nīrb skaitļi. Tie ir rubļi — iegūti vai arī zaudēti. Marijai kaut nāks vidū var pajautāt — viņa atbildēs uz jebkuru ekonomiskas dabas jautājumu. Ābece, protams, ir zināšanas par peļņu, par pašfinansēšanas mehānismu, par pašatmaksāšanos un tā joprojām.

Vēsturē aizgājis 1987. gads. Kāds tas bija? Marija domā, ka gads bija labs. Izvērstā kritika par lelaistajām ekonomikas un sociālajām slimībām atveseļoja. Cilvēkiem radās ticība nākotnei, tapa jauni plāni. Starp citu — jau tad, kad Marija strādāja par noliktavas pārzini, par grāmatvedi, viņa ar lielu centību apguva ekonomikas un finansu gudrības. Un — kā tagad tas viss noder!

Pagājušajā gadā specializētā darbnīcā izremontēja 402 MTZ tipa traktoros (plānots bija 400 traktoru remonts), atjaunoja 200 ātrumkārbas (traktoram MTZ-52) un 150 ātrumkārbas MTZ-80 markas riteņniekiem. Izremontēja arī 1 000 priekšējos tiltus un 2 000 hidrauliskos stūres pastiprinātājus. Cik cilvēku šo darbu paveica? Mazliet vairāk nekā pussimts. Viņu darbu organizēja vairāki dienesti un daudzi speciālisti, taču galvenais un atbildīgākais postenis vienmēr bija un palika Marijas Vaivodes pārziņā.

Traktoru remontēšana pagaidām ir nerentabla nodarbošanās, jo saimniecības visus izdevumus nesedz. Marija Vaivode un ekonomiste Olga Fadejeva aprēķinājušas, ka katrs izremontēts traktors uzņēmuma kasē rada vidēji 280 rubļu lielu zaudējumu. Taisnība, līdz šim šos mīnusos likvidēja ar valsts dotācijām. Bet — vai tā būs vienmēr? Un Marija Vaivode dara visu, lai jo ātrāk tiktu pie skaidrības — vai pašfinansēšanas apstākļos šīs piemaksas saglabāsies, cik ilgi tās saglabāsies? Jāzina arī, cik ilgi traktoru remontu izcenos pēc vecajiem noteikumiem un cenrāžiem. Galu galā — tagad taču daudzas saimniecības spēj samaksāt par darbu pilnu cenu. Nesen Latvijas PSR Valsts agrārūpnieciskā komiteja lūdza tālāk zinātniekus — tika pasūtīts izstrādāt projektu cenrādīm traktoru MTZ remontdarbiem. Kādi ir rezultāti? Aprēķināts, ka traktora MTZ-50 remonts izmaksā vidēji 1 190 rubļu, MTZ-52 remonts — 1 300 rubļu.

Rezerves, rezerves... Un dzīve

Marija Vaivode daudzējādā ziņā ir praktiķe. Un tagad viņa apgūst pārkārtošanās laika metoiku un principus. Nesen specializētā remontdarbnīcā notika darba vietu atestācija. Tās rezultāti nav iepriecinoši: atestēta tikai viena darba vieta, 12 darba vietas atestētas daļēji, bet 25 gadījumos — atteikums. Kā saprotams, šajā jomā darāmā vēl ļoti daudz. Un kavēties nedrīkst.

— Kādas ir rezerves?

— Tādas, protams, ir, — atbild Marija. — Val zināt, kas rāda rentabilitātes līmeni? Atgādinašu — tā ir peļņas attiecība pret pašizmaksu. Mēs esam nerentabli ne jau savas vainas dēļ. Tas noticis tāpēc, ka visa mūsu lauksaimniecība gadu gadiem ir pasliktinājusī darbu. Tagad tā it kā ceļas kājās, izslejas visā augumā. Un nākotnē, bez šaubām, veidosies objektīvas finanslālas saiknes ar tehnikas remontētājiem. Un kas ir pašizmaksā no kā tā veidojas? Atgādinašu — tie ir izdevumi par materiāliem, par rezervēs detaļām, par kooperatīvo uzņēmumu pakalpojumiem, tā ir pamata darba alga, tie ir izdevumi ražošanas sagatavošanai un apgušanai un tā joprojām. Mēs katrā šajā pozīcijā meklējam iespējas taupīt naudu. Un arī atrodam.

Marija Vaivode nemil sēdēt kabinetā. Viņa uzskata, ka jābūt pie cilvēkiem. Tad leceres īstenojas. Piemēram, pagājušajā gadā telpās izdarīja kapitālo remontu, iekārtoja lielsku bloku sadzīves vajadzībām, izdevās sarosināt racionalizatorus utt.

Pēdējo faktu nolēmu, kā saka, pārbaudīt uz vietas. Devos pie «Lauktechnikas» rajona apvienības izgudrojumu un racionalizācijas priekšlikumu biroja priekšnieka Nikolaja Petrova. Viņš nolika manā priekšā dokumentu klastu, sak, lūdzu, pārliecinieties! Saraksts bija iespaidīgs. Minēju dažus ierakstus.

Virpotāja Afanasija Seļnova jauninājums devis ekonomisko efektu 3 660 rubļu apmērā, līdzīgi dati fiksēti par darbu, ko veikuši Nīkifors Jegorovs, Viktoris Nikolajevs un daudzi citi. Skiet, ka cilvēki it kā pamodušies no letargiskā mēga, leļļpojuši laika pārmaiņu svaigo galšu un tagad rautin raujas uz priekšu.

«Grandiozais ir tas pats sīkais, tikai vairākkārt palielināts», atkal it kā ieskanējās gudrā vīra vārdi. Jā, kolektīva kopējais lielais veikums taču veidojas no daudziem maziem un visai ikdienišķiem darbiem un darbiniekiem. kurus izpilda Marija Vaivode un viņas biedri. Labu palīgu un dedzīgu visa jaunā atbalstītāju netrūkst. Tie ir dažādu gadu gājumu un dažādu amatus nemoši cilvēki. Piemēram, «Lauktechnikas» rajona apvienības pārvaldnieks Stepanis Nesterenoks, uzņēmuma partijas biroja sekretārs Boriss Kiseļovs, normētāja Lubova Skutele, atslēdznieks Alberts Micāns un daudzi citi.

Reiz Marija atcerējās dzirdēto par sirdi pļosošu notikumu, kas risinājās Lielā Tēviņas kara laikā kādā Baltkrievijas zemnieka sētā. Fašisti bija notvēruši partizānu — izlūku. Drosmīgo cīnītāju ar stieplēm piesēja pie nokaitētiem pirts akmeņiem... Partizāns gāja bojā. Lai šodien dzīvotu mēs. Lai dzīvotu bez bailēm — droši un brīvi. Par šādu dzīves pārkārtošanu arī cīnās Marija Vaivode.

Z. BURIJS

ATELĀ: Marija Vaivode.

J. SILICKA foto

Atpūtas brīdīm

Pārdomas pēc skates

Kādu gribam redzēt diskotēku?

Lielu vietu jauniešu atpūtā ieņem estrādes mūzika. Tā skan, tā aicina... Mūzikas mīļotāji vakaros pulcējas klubos un kultūras namos, kur tiek organizētas diskotēkas. Kas tā ir par atpūtas formu? Kas to organizē un kā?

Iespaidis, kas radās pēc decembra notikušās rajona diskotēku skates, ir šāds: tāpat kā pirms vairākiem gadiem, arī tagad atsevišķi iniciatīvas bagāti cilvēki gatavo savas programmas, bet klubu darbinieki viņiem palīdz maz.

Ipaši jārunā par tematiskās informācijas sagatavošanu diskotēkā. Veidojot programmu, iniciatori parasti sev jautā: «Par ko mēs runāsim ar auditoriju, kādu informāciju tā gaida no mums?» Uzdot sev jautājumu — tas vēl nav pats būtiskākais, galvenais — atbildēt uz to.

Izvēlēties tematu «Mūsu pilseta» (runa bija par Preiļiem), tematu pašu par sevi ļoti saistošu, Preiļu cieņa kultūras nama aktīvs to pārsūtīnāja ar skaļtjiem un faktiem. Bet faktiski palika «gaisā karājoties», jo tie nebija motivēti, un temata izklāsts neguva šajā gadījumā attīstību mūzikā. Tikal, izmantojot visus izteiksmes līdzekļus kopumā (mūzika, fona ieraksts, dejas, gaiss) var sasniegt gaidāmo rezultātu. Tā, piemēram, programmas gatavo Zundānos, sadzīves pakalpojumu kombināta bērnu diskotēka «Variācijas», Preiļu 1. vidusskolas diskotēka. Pēdējās ar savu tiešo atklāsmi, brīnišķīgo kontaktu ar auditoriju guva žūrijas un skatītāju simpātijas.

Seit nav nekāda noslēpuma. Puļņi izvēlējušies sev tuvu ma-

teriālu. Un rezultāts — programma ieturēta vienā stilā. Gan diskotēkas vadītāja darbība, gan mūzika un citi izteiksmes līdzekļi — viss pakļauts vienam mērķim.

Tagad — daži vārdi par pašu tematu. Pieredzējušie zundānieši, gatavojot diskotēkas programmu, scenārija norāda: temats, ideja, programmas režisors. Tas viss ir lieliski, jo materiālu pasniegšanas un vadītāja uzvedības režisūra, protams, diskotēkā ir vajadzīga. Tomēr skatē parādītājam programmai radās neatbilstība starp tematu un tā atklāsmes līdzekļiem. Izteiksmes līdzekļi izrādījās pārākī par ideju. Vadītāja uzvedība, viņa patoss, akcentētais kontakts ar auditoriju lika domāt, ka saruna būs par pilsoniski svarīgu tematu. Bet bija par to, ka firmas «Melodija» skanuplates Līvānos tirgo kopā ar saimniecības precēm.

Deja diskotēkā. Nepārprotami — labs vizuāls numurs. Tāpēc, lūk, tik simpātiski izskatās Preiļu 1. vidusskolas diskotēkas vadītāji. Bet Aglonas kultūras nama diskotēkas programā dejas un citi vizuālie izteiksmes līdzekļi nebija savstarpēji saistīti. Lai arī par gaumi nestrīdās, kaut kur tomēr var nepiekrīst jauniesēm, kuri veidoja šo programmu. Viņu izvēlētais smagais roks īsti neatbilda šodienai. Teksts

tika pasniegts smagi, nomāca kopēja gaisma, no skatuves plus-tošie dūmu mākoņi. Turklāt šo nomācošo iespaidu vēl vairāk pastiprināja mūzika. Vai tiešām diskotēkām citādi grūti nodibināt kontaktus ar skatītājiem, ja jālieto šādi līdzekļi? Sodiens vairs nav nepieciešamības izmantot apjomīgās gaismas, lai vienkārši pasvītrotu ritmu maiņu. Vārdi sakot, Aglonas diskotēka skatē nerada kontaktu ar auditoriju.

Vēlreiz atgriezīsimies pie diskotēkas vadītāja. Kas tad īsti ir šis cilvēks, kuram tik daudz jāprot, jāzina, jāredz, kura balsij jāizlaužas cauri mūzikas brāzmām? Kādu efektu tā radīs zālē? Psihologi teiktu: auditorija pieņem neuzbāzīgu toni, simpātisku smaids, muzikalitāti, humoru, prasmi klausīties mūziku, kontaktēties ar milzīgo auditoriju un veidot tās noskaņojumu. Jāprot nepiespiesti tikt galā arī ar tehnisku klūmi. Un vēl ne mazāk svarīga ir programmas vadītāja aktiera prasme. Tieši šī īpašība piemīt zundānietim Ilmāram Grižānam un Jurim Blusanovičam no sadzīves pakalpojumu kombināta.

Protams, visi diskotēku vadītāji centās, lai viņu programmas sasnīgtu skatītājus, un puišiem patiešām tie jau ir pieredze. Grižāns tikai visiem diskotēkām novēlēt labāk pazīt savu auditoriju, pārdomātāk veidot attiecības ar to, izstrādājot tikai sev raksturīgu šo attiecību stilu.

Šādas skates organizēšana ir apsevlicama. Un kā gan citādi, ja skate — tā vienmēr ir gan pārskats par pateikto, gan arī sava veida mācības, savstarpēja bagātināšanās ar jaunām idejām un ierosmēm.

Jaunais lasītāji! Uzraksti laikraksta redakcijai, ko tu domā par diskotēku. Kādu tu vēlies redzēt nākamajā skatē?

J. LEŠOVAJA

Transports. Gājējs. Ceļš.

Ziemā... kā ziemā

Sākoties sala un sniega laikam, radio regulāri brīdina par izmaiņām uz republikas ceļiem — kur gaidāma atkala, kur būs apledojs utt. Diemžēl, ziņo arī par avārijām. Atcerēsīmsies statistiku: tehnikas defektu dēļ notiek 2 procenti transporta negadījumu, nesakārtota ceļa dēļ — 8 procenti, bet 90 procentu avāriju notiek pašu autovadītāju vai arī neuzmanīgu gājēju dēļ.

Daļa soferu uzskata, ka auto-transporta darbs ziemā ir un būs liktenīgi bīstams. Uzreiz jāiebilst — nekā liktenīga nav. Ziemā jebkurš darbs ir grūtāks (ne tikai sofera), tāpēc vajag stingri ievērot visus noteikumus un strādāt kā ziemā jāstrādā.

Svarīgākais — nedrīkst strauji mainīt ātrumu (bremzējot vai piedodot gāzi), nedrīkst strauji pagriezt stūri (pat uz labi nokaisīta ceļa riepām ar ceļa segumu ir mazāka berze nekā vasarā). Mainot braukšanas ātrumu vai virzienu, inerces dēļ var sākties slīdēšana, un transportlīdzeklis kļūst nevadāms. Tāpēc, ja nesi īsti drošs, ja ir sliktā redzamība (putenis, migla), tad brauc ar «zlema ātrumu».

Gadās, ka kāds ceļa posms piepeši ir apledojs. (Vējš te pārpuķis miglas vālus). Nevajag satraukties, nevajag bremzēt! Turpini braukt iepriekšējā ātrumā un bez stūres raustiņas.

Un vēl viens būtisks brīdinājums — avārijas pie tiltiem un viaduktiem visbiežāk ir tīri psiholoģiskas izcelsmes. (Ipaši, ja tilts ir mazliet šaurāks par ceļa klātni.) Soferis pat nejut, ka pirms šī sašaurinājuma ir sama-

zinājies motora apgrīzienus un uzspiedis uz bremzēm. Ziemā šāda darbība ir bīstama. Kāpēc? Tiltu un viaduktu uzbrauktuves parasti ir paceltas virs apvidus, tās vējš ātri atdzēsē, tāpēc te apledojs parādās vispirms. Tātad — ceļš var būt sauss, bet uz tilta iespējama transportlīdzekļa slīdēšana. Pat nobraucot no tilta, dažū var panākt nelaimi, proti, ja apmierinājuma, ka laimīgi ticis tam pāri, soferis strauji pēdos gāzi. Tāpēc atkārtoti — ziemas ceļā ātrums un virziens jāmaina ļoti apdomīgi.

Jāatkaroti arī visiem it kā zināma prasība: neatstāt tumšā laikā uz ceļa vai tā malā neapgaismotas automašīnas, piekabes vai kravas! Katru gadu šādu nevižību dēļ notiek vairākas smagas avārijas.

Laimīgu ceļu! Tikal ne mirkli neaizmirstiet, ka arī ar smiltīm labi nokaisītais ceļš tomēr ir ziemas ceļš — ar palielinātu slīdāmību un dažādu pārsteigumu pilns.

V. ANDREJSONS,
Rīgas 1. CRBP priekšnieks

Redaktors V. PETROVS

«EZERZEME»

30. janvārī — «No debesīm uz zemi», M. Gorkija st., sāk. plkst. 14, 16, 18 un 20. 31. janvārī — «Klaidonis», 1 un 2. sērija, Indija, sāk. plkst. 16 un 19. 1. februārī — «Pārestība», «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19 un 21. 2. februārī — «Maksa par uzvaru», Itālija, sāk. plkst. 17, 19 un 21. 3. februārī — «Ar vīriešiem nav viegli», Dienvidslāvija, sāk. plkst. 17, 19 un 21. 4. februārī — «Lielie manevri», Francija, sāk. plkst. 17, 19 un 21. 5. februārī — «Es baidos!», Itālija, sāk. plkst. 17, 19 un 21.

«ATPOTA»

30. janvārī — «Izpaust nedrīkst», «Mosfilm», sāk. plkst. 14, 16, 18 un 20. 31. janvārī — «Nākotnes amazones», Polija, sāk. plkst. 16, 18 un 20. 1. un 2. februārī — «Nākotnes amazones», sāk. plkst. 17, 19 un 21. 3. februārī — «No debesīm uz zemi», M. Gorkija st., sāk. plkst. 17, 19 un 21. 4. februārī — «Klaidonis», 1. un 2. sērija, Indija, sāk. plkst. 17 un 20. 5. februārī — «Pārestība», «Mosfilm», sāk. plkst. 17, 19 un 21.

Sludinājumi

KOLHOZU, IESTAZU, ORGANIZĀCIJU IEVERIBAI!

Ar 1988. gada 1. februāri LPSR Dārzkopības un biškopības biedrības Preiļu rajona nodaļa tiek pārdēvēta par Preiļu rajona agrokooperatīvo biedrību. Norēķinu konts Nr. 70018 Preiļu agrorūpnieciskajā bankā. Nodaļas valde

ROZUPES CIEMA IEDZIVOTĀJUS

3. un 4. februārī aicinām uz dispanserizāciju, kura notiks Rožupes ciema izpildkomitejas telpās no plkst. 9:00 līdz 13:00. Rožupes ciema izpildkomiteja

PĀRDOD māju Jēkabpils rajona «Ildziniekos» pie Laukezerā, J. Upeniece.

Lidzjutības

Kā dzijas kamols mūžs ir saritināts, Kur dzīpari visdažādākie mirdz. Ja spētu kāds tos visus atšķetināt, Tad vidū būtu māmulītes sirds. (L. Vāczemnieks) Skumju brīdī esam kopā ar Stanislavu Sondoru, MATI kapu kalnīnā izvadot. M. Gorkija kolhoza valde

Pašus tuvākos mums atņem bēdas, Spēki zūd un sāpēs jāsamūst. Atstājot uz zemes kapu pēdas, Aiziet tie, kas deva dzīvi mums. (I. Kulijevs)

Esam kopā ar Stanislavu Sondoru, MATI pēdēja gaita izvadot.

M. Gorkija kolhoza arodkomiteja

Galā ir darbi... Noslēdzas gadi, Skaisti un skarbi. (J. Silazaris)

Skumju brīdī esam kopā ar Zeniju, no VECMAMINĀS uz mūžu atvadoties.

Kaimiņi

Lai tēva mila paliek dziļi sirdī Par avotu, kur mūžam spēkus smelt.

(I. Mežnora)

Izsakām dziļu lidzjutību Terēzijai Ondzulei, no TĒVA atvadoties.

Kultūras darbinieki, etnogrāfiskais ansamblis

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.

(R. Skujiņa)

Skumju brīdī esam kopā ar Nelliju Pastari, TĒTI smiltajā izvadot.

Padomju saimniecības «Aglona» kolektīvs

Tas ir interesanti

Desas... kokos

Mēdz sacīt: «Cilvēks — dabas bērns». Tiesa. Galvenokārt mežs mūsu senčiem deva pirmo patvērumu, pabaroja. Cik neparastas ir meža veltes, to mēs, tā sauktie ziemeļnieki, pat nezīnām.

Siltajās zemēs arī šodien koki baro cilvēkus — ar maizi, pienu un pat konfektēm. Vistiesākajā nozīmē.

Piemēram, Āfrikas valstī Gana aug kihēlija jeb desu koks. Tā iegarenie augļi gan āreji, gan pēc garšas ļoti atgādina desu. Sak, norauj un ēd — nevajag ne cukropības kompleksu, ne gaļas kombinātu. Viss audzēšanas un pārstrādes konveijers ir šajā brīnišķīgajā kokā.

Garšīgu «pienu» var iegūt Venecuēlas mežos no «koka — govs» (galaktodendrona). Šim kokam ir gluda miza un spožas ādas lapas. No iegriezuma stumburā «piens» satek paliktajā traukā. To uzreiz var lietot pārtikā. Koka piensula ir bagāta ar cukuru, cieti, taukiem un minerālvielām, tai ir vārīta piena garša. Amazones zemienes mežos «slauc» arī kolloforas. No viena koka var iegūt līdz pieci kilo-

grami vērtīga koncentrēta produkta. Atliek to atskaldīt ar ūdeni un uzvārīt — pagatavots lielisks barojošs dzēriens.

Saldummīļiem garšotu hevenijas «konfektes». Platlapu koks hevenija aug zemēs ar siltu klimatu, piemēram, Ķīnā. Šī koka ogu kātiņiem ir neparasts aromāts, garšas ziņā šīs ogas neatpaliek no daudzām konfekšu šķirnēm. Un vēl — šo ogu satāvā gandrīz puse ir augļu cukurs.

Hevenijas ogas ir vērtīga izejviela konditorejā un farmaceutiskajā rūpniecībā. Ogu izvilku izmanto kulinārijas izstrādājumu aromatizēšanai, losjonu, krēmu un citu parfimērijas izstrādājumu ražošanai. Ogas plaši

lieto arī pārtikā — gan svaigā, gan zāvētā veidā.

Panamā, Indijā, Srilankā, Centrālamerikā un Āfrikā plaši kultivē melonkokus. So koku stumbra diametrs sasniedz 30 centimetrus, augstums — 10 metrus. Koku augļi ir ļoti līdzīgi melonēm (apmēram divus kilogramus smagi). No tiem vietējie iedzīvotāji gatavo ar vitamīniem bagātas marinādes un dzēmus. Ipaši vērtība ir augļos esošajam papainam, kas ir analogisks kuņģa sulai un pozitīvi ietekmē gremošanas procesus. So augļu sulu plaši lieto arī svaigā veidā.

Koki var dot arī...maizi. Vistākā mikla ir maizes koka augļu mīksts. No tā Dienvidaustrumāzijas tautas cep maizītes un plācenus. Maizes koka augļus sver apmēram 20 kilogramu. Lūk, varat izrēķināt, cik cilvēku pabrokastos no viena šāda augļa!

Latvijā (tāpat kā visos mērenās joslas mežos) šādu «barotāju» savvaļas koku nav. Bet arī mūsu meži kalpo cilvēkam — dod svekus, riekstus, ogas, sēnes. Neaizmirsīsim arī jo atspirdzinošās bērzu un kļavu sulas!

Un galvenais — mežs ir tīra gaisa avots, cilvēka atpūtas un estētiskās bagātināšanās vieta.

V. STOMA, biologs

Gatavojoties grāmatu ūtrupei

7. maija Dzelzceļnieku kultūras pilni paredzēts sarīkot mūsu republikā pirmo grāmatu ūtruupi. Tālā tiks pārdoti izdevumi, kas iznākuši latviešu valodā līdz 1940. gadam un krievu valodā — līdz 1930. gadam, kā arī literatūra vācu valodā, kas izdota Latvijā līdz 1940. gadam. Izsoļi organizē grāmatu tirdzniecības apvienība «Latvijas grāmatas» un republikāniskā Grāmatu draugu biedrība. Bukinistisko literatūru izsolei pieņem centrālais antikvariāts līdz 15. februārim.

Sākotnējās cenas kopīgi noteiks grāmatas īpašnieks un antikvariāta speciālisti, īpašniekam izmaksās 80

procentus no pārdotās grāmatas vērtības.

Paredzēts sastādīt pārdodamo grāmatu katalogu. Nedēļu pirms izsoles tas izstādīs apskatē. Katalogu un izsoles dalībnieku — par tiem var kiūt bibliotēkas, muzeji un citas organizācijas, kā arī privātpersonas, — biļetes izplata grāmatu draugu biedrības nodaļas un centrālais antikvariāts. Līdz ar biļeti izsniedz izsoles dalībnieka numuru. Pārdotās grāmatas būs jānopērk 10 minūšu laikā pēc āmura sliena, citādi tās atkārtēties izsolei.

Ir sastādīts tas literatūras saraksts, kas interesē ūtrupes orga-

nizētājus. Tajā ietilpst pilni «Latviju dainu», «Latviešu tautas anekdošu» un «Latviešu tautas teikņu un pasaku» komplekti, visu laiku abecē, vecie kalendāri un latviešu rakstnieku darbi, kas izdoti Pēterburgā XIX gadsimtā, kā arī daudzas citas grāmatas.

Preses namā sarīkotajā preses konferencē tās dalībniekiem parādīja pirmos izdevumus, kas atļauti izsolei. Gaidāms, ka izsolei plaši piedalīsies grāmatu draugi un kolektīvnieki.

I. PLOTKE,

LATINFORM korespondents

Laikraksts «Leņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļi, Komjaunatnes ielā 1. TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstulju nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un ceļniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 904 eks. (latv. val. 9 928 eks., krievu val. 3 976 eks.).

1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Laikraksts iespiests Latvijas PSR Izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpils, Valkas ielā 1. Indekss 68169. Pas. 198.